Maksa ar peesuhtischanu par pastt:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Ar paschu wirsschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Mahjas Weesis.

36. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

Mahjas Weesis teek isdots sestdeenâm no plkst. 8 sahkot.

Maksa par sludinaschanu: par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschudrukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

№ 27. Sestdeen, 6. julijâ. 1891.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un sludinajumus nodot Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas. Bes tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bes daudz peenemschanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kà: Jehsis: B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; Walkâ: M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; Walmeerâ: E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; Rujenê: J. Alksne kga grahm. pahrdotawâ; Laudonâ: pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; Jaunjelgawâ: A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; Jelgawâ: Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; Bauskâ: Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; Kuldigâ: Besthorn kga grahmatu pahrdotawâ; Talsôs: H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontschewski kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudzes mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Par sinu.

Teem zeen. lasitajeem, kas gribetu „Mahjas Weesi" us nahkamu pusgadu, t. i. no 1. julija lihdz 31. dezembrim, apstellet, te sinojam, ka tahdus apstellejumus labprât peenemam. — Maksàs par pusgadu: kad pa pastu japeesuhta ar Peelikumu 1 rbl. 40 kap., bez Peelikuma 1 rbl. — Kas tepat Rigâ sawu lapu grib sanemt, teem maksàs ar Peelikumu 90 kap., bez Peelikuma 55 kap. — Awischu apstelleschanas un sanemschanas weetas paleek tahs paschas, kas gada eesahkumâ bija usdotas.

Ernst Plates, „Mahjas Weesa" ihpaschneeks un isdewejs.

Dr. phil. Arnold Plates, atbildoschais redaktors.

Plaujas zeribas Widsemê.

Par scha gada plaujas zeribam Widsemê „Ztg. f. St. u. L." teek rakstits schahdejadi: Kamèr no Kreewijas austrumeem sino par loti wahjàm plaujas zeribam, tamèr no Widsemes apgabaleem sino, ka druwas un plawas wispahri apsola apmeerinajoschu raschu. Mums par to peesuhtits schahds pahrskats:

Rigas aprinkî, pateizotees isdewigam laikam, seemas un wasaraja sehjumi eewehrojami labojuschees, kaut gan aukstàs naktis maja mehnescha beigâs teem bija kaitejuschas. Seena plauja jau wiszaur eesahkta un tikai pehdejâ nedelâ leetus eewahkschanu drusku kaweja. Seens labuma sinâ ir teizams, turpretim wairuma sinâ gaidama tikai wideja rascha.

Walmeeras aprinkî seemas un wasaraja sehjumi stahw labi un seena eewahkschana teek turpinata, apsolidama ari wideju raschu.

Zehsu aprinkî seemas sehjumi wiszaur naw wis apmeerinajoschi, turpretim wasaraja lauki stahw labi. Seena rascha buhs apmeerinajoscha, tikai pehdejo deenu leetus eewahkschanu pa dalai kaweja.

Walkas aprinkî tiklab seemas, kà ari wasaraja sehjumi ir apmeerinajoschi, seena eewahkums buhs labs, kartupelu lauki stahw labi.

Tehrbatas aprinkî leetus rudsu laukeem daudz palidsejis, wasaraja lauki, kas agri apsehti, apsola wideju raschu, ari wehlakàs sehjas sanemas. Linu rascha buhs tikai wideja, to teesu kartupeli un dahrsa augli apsola bagatu raschu. Seenu jau plauj un ir zeribas, ka rascha buhs apmeerinajoscha, ja tik saufs laiks pastàw.

Werowas aprinka seemelôs rudsi labi isdewuschees, deenwidôs turpretim lauki stahw ne wisai labi. Kweescheem seedu laikâ leetus kaitejis, turpretim meeschu un ausu lauki stahw loti labi. Gaidama apmeerinajoscha seena rascha.

Pernawas aprinkî wasaraja laukeem sausums kaitejis, bet leetus, kas usnahza, war daudz par labu greest. Rudsu lauki apmeerinajoschi, seena rascha wideja.

Wilandes aprinkî wisi lauki stahw ihsti labi. Seena raschu leetus daudz maitaja.

Sahmu salas aprinkî isskatas behdigi, kur sausums pastàw. Seemas sehjai aukstums kaitejis, wasaraja lauki twihkst pehz leetus. Ari seena rascha ir pawahja un kartupeli atmetis tikai wideju raschu.

Ja wisas sinas sawahkam kopâ, tad Widsemê katrâ sinâ schogad gaidama wideja rascha, ne tikai sihmejotees us labibu, bet ari us kartupeleem, linkopibu un seenu. Dahrsa augli daudzâs weetâs ir labi, daschâs tikai wideji isdewuschees; gurkeem nakts salnas daudz kaitejuschas.

Saimneeki un gahjeji.

Arweenu dsird saimneekus beeschi ween schehlojamees un suhdsotees, ka wina gahjeji ne-esot kreetni, paklausigi u. t. t. Bet kas tad nu ir wainigs, ka tagad atrodas pasaulê tik daudz smahdejamu gahjeju? Pa leelakai dalai paschi saimneeki! Saimneeku swehts peenahkums ir: isaudsinat labus gahjejus, tos tahdus usturet un nelabos mehginat labot. Bet zik gan ir atrodami tahdi saimneeki, kas to eewehro? Leelakà dala mehdz teikt: „Zik nekreetns ir mans puisis; rauj winu welns, kad tik waretu schogad ar to zauri isskultees!"

„Bet kahdejadi tad mehs sawus gahjejus samaitajam?" daschs saimneeks, it kà attaisnodamees, eesauksees. Tadèl te gribu daudz maz aisrahdit, kahdejadi wini teek samaitati un kà wini atkal labojami.

Ja saimneeks kahdu darbu labaki neprot, kà wina gahjejs, tad drihz ween noteek, ka pehdejais taisas pirmajam par kungu. Bet ja tas tà nenoteek, tad gahjejs top atkal nepaklausigs; redzedams, ka, ja pehz wina padoma buhtu darits, tad darbs buhtu labaki isdewees. Tà daschu reis pat labakais gahjejs isleekas smahdejams.

Beeschi ween atkal saimneeki samaitâ sawus gahjejus, teem par daudz ustizedamees. Daschi saimneeki pat sawus dsilakos noslehpumus atklàj saweem gahjejeem, zaur ko wini paschi ne reti sewim rokas saista.

Gahjejs ir tàpat zilweks, kà saimneeks, tapèz winam ari ir teesiba prasit, lai ar winu zilwezigi apeetas. Ja schahs teesibas mehginàs masinat, jeb pawisam atraus, tad pats labakais gahjejs zaur to tiks samaitats. Saimneeku wehleschanàs ir, lai winu gahjeji kalpotu sapratigi, uszihtigi u. t. t. Tadèl ari saimneeku peenahkums ir, gahdat ne tik ween par winu laizigo stahwokli, bet ari par garigo. Schajâ sinâ saimneekam wajag ar labu preekschsihmi pa preekschu eet, wahrdeem un darbeem. Wahrdi ween bez darbeem pa leelakai dalai maz ko spehj. Beeschi ween jau ir peedsihwots, ka gahjeji tik zaur preekschneeku wainu teek samaitati un uz nezeleem nowesti. Preekschsihmes wara ir leela. Saimneekeem to wajag kreetni wehrâ nemt, ka tik tad warès pee apakschneekeem usturet kahrtibu, tikumigu dsihwi, uszihtibu u. t. pr., kad paschi preekschneeki pehz schahm labajàm ihpaschibam dsihsees.

Kur saimneezibâ un saimneeka darbôs walda nekahrtiba, tur ta pahreet ari us gahjejeem. Pee nekahrtigeem saimneekeem pat tee kahrtigakee gahjeji teek samaitati un paleek nekahrtigi.

Kà tas gan nahkas, ka daschs darbs teek tà padarits, kà nenahkas? Tas atgadas pa leelakai dalai zaur nepraschanu. No saimneeka puses ar to wehl nepeeteek, ja saka: „Padari to un to!" bet wajag ari sazit, ka darbs jadara tà, un ne zitadi un isskaidrot, kadèl tas tà jadara.

Saimneekam wajaga sawus gahjejus labi apgahdat un wineem peenahkoscho algu bez kaweschanas labprât isdot. Bet zik daudz gahjeju nenàk teesas preekschâ, suhdsedami, ka saimneeks neismaksà wineem algu. Tàpat ari atgadas, ka gahjejeem neteek pasneegta peenahziga un peeteekoscha ustura. Wehl behdigaki sastàw ar gahjeju dsihwokleem, kuri daschôs apgabalôs ir wehl nelabaki par lopu kuhtim un kur gahjeju weseliba teek postit ispostita. Ari atgadas, ja gahjejam usbrùk nebaltâ deenâ slimiba, tad saimneeks wis nepasneedz palidsigu roku, bet dsen, kamèr spehj; bet ja wairs nespèj, tad pat parahda wehl durwis, lai mahja tiktu no ruhsas tihra.

Laipns un pamahzoschs wahrds, ihstâ laikâ un weetâ teikts, eespèj daudz wairak pee gahjejeem, nekà nepareisa stingriba un zeetsirdiba. Kas grib mihlestibu plaut, tam wajag ari mihlestibu seht. Newajadsigs un pahrleezigs stingrums tikai padara gahjeju pretigu. Kad waj ir kahda eewehrojama waina, waj naw, bet arweenu baras un kildojas; kad gahjejs pat ne reises nedabu manit, ka ar wina darbu ir meerâ, tad winsch it kà nogurst un paleek weenaldsigs pret katru darbu. Bet netik ween smahdet un sodit katru reis neder, tapat ari katru wainu garam laist neder, jo tà padara gahjeju pahrdroschu.

Sodot saimneekam wajag buht loti apdomigam, jo katram zilwekam jau ir sawas wainas. Daudzreis godigeem wahrdeem panàk wairak, nekà ar negodigu lamaschanos. No gahjeja wajag daschreis daudz ko panest. Ja redz, ka lehnprahtiba neko nepalidz, tad tik wajag kertees pee sodischanas.

Ja saimneeki wiseem spehkeem par to gahdatu, ka labi gahjeji top labi ustureti un nelabee pehz eespehjas laboti, tad sehroschanàs par nelabeem gahjejeem drihz ween apklusès.

Vaivarins.

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

„Widsemes Gubernas Awisês" nodrukats sekoschais Widsemes gubernatora kunga zirkulars, kuru winsch scha gada 14. majâ laidis Widsemes semneeku leetu komisareem: „Kahds is man ustizetàs gubernas muischu ihpaschneekeem greesees pee manis ar schehloschanos, kurâ winsch, paimatojotees us 1866. gada pagastu paschwaldischanas likumu 27. panta, kà muischas polizijas galwa suhdsas par daschadàm no pagasta polizijas un semneeku leetu komisara isdaritàm nepareisibam. Nekahrtibas, pehz suhdsetaja domam, notikuschas pee pagasta wezakà wehleschanas. Suhdsetajs luhdz apstiprinat kahdu no wina scham amatam par labu isredzetu kandidatu.

Ismeklejot un pahrbaudot wehleschanu gaitu, israhdijàs, ka muischas ihpaschneeks bijis eemaisijees wehleschanu darischanâs, isleetodams daschadus spaidu

Daschadi raksti.

Mahnu druskas no Jaun-Peebalgas, Gatartas, Drusteem un apkahrtnes.

Lai gan skolâs un laikrakstôs gaischi un skaidri top mahzits un rahdits, ka mahntiziba un paregoschana ir tik paschpeewilschanàs, tomèr atrodas laudis, kas schahm blehnam un neekeem tiz. Zik daudzreis schahda mahntiziba nelaimigu galu nehmuse, preeksch ta mums ir bagatigi peerahdijumi. Schoreis nerunaschu par nelaimigeem atgadijumeem, kas zaur schahm blehnam zelas, bet par pascheem mahneem, kas sche un apkahrtnê ir usglabajuschees un wehl no dascheem jo uszihtigi teek kopti un no ziteem laikkawekla un peeminas dehl labâ atminâ usglabati. Daschus no scheem mahneem esmu noklausijees no wezàm sirmgalwem, zitus no saweem audzekneem un audzeknem.

Schejeenes apkaimê ir isglabajusès tà sauktà rumeleschanàs. Pirmo reis, pawasari lopus ganibâs laischot un lopus mahjâ sadzenot, noteek leelska laistischanàs ar uhdeni jeb rumuleschanàs. Wisi mahjneeki, bet wiswairak saimneeks, saimneeze un gani teek norumeleti jeb ar uhdeni noleeti. Saimneeks un saimneeze tapèz, lai jautri un uszihtigi lopu kopeji nahkoschâ gadâ — gani tapèz, lai ganôs neaismigtu un lopi saudejumus nepadaritu. Ari lopeem muguras teek ar aukstu uhdeni nolaistitas, lai nahkoschâ gadâ buhtu beesaks peens. Ganeem, lopus mahjâ sadzenot, ganamas rihkstes esot jamet us kuhts jumta jeb ari kuhtî jaaisbahsch aiz sijas, tad nahkoscho wasaru gowis ganôs nesudischot. Lopus pirmo reis is kuhts laischot, laidejeem un ganeem us to ahtrako esot janosehschas, tad nahkoschu wasaru lopi lehni ehdischot. Kamèr wehl lopi naw laukâ laisti un no walga atraisiti, wajagot trihs reises ar atslehgu bunti ap kuhti apskreet, tad karstâ laikâ lopi nebisojot. Wehl labak esot, kad atslehgas esot zauras. Lai lopeem weenada smaka buhtu un tee sawâ starpâ nebaditos, tad pirms laukâ laischanas ragus wajagot ar darwu apsmehret, tad nekad tee sawâ starpâ nebadischotees. Lai pascha lopi pret peenahzeju lopeem buhtu sirdigi, tad wajagot, tos ahrâ laischot, sarkanu banti ap labo ragu apseet un pee tam trihs reis noskaitit „Muhsu tehws debesis".

Sirgus, pirmo reis issahjot peegulâ, wajagot arwezeem strikeem wilktees. Ja strika newarot pahrraut, tad abeem nahkoschâ gadâ buhs stipri un spehzigi sirgi — ja pahrtrùkst, tad wahjaki. Kam ihsakais strunkis, tam wahjakais — kam garaks, tam drusku labaks. Peegulâ pirmo reis teek olas wahritas un brandwins dserts, tapèz, lai sirgi buhtu nahkoschâ gadâ spehzigi.

Ja gribot, lai gowis wairak peenu dodot, tad wajagot ee-eet otra kuhtî, ap plkst. diwpadsmiteem naktî, neweenam neredzot, un isslaukt ta gowis. Isslauktais peens esot paschu gowim jadod. Ja gowis sahkot slimot, tad naktî otra kuhtî, ziteem neredzot, wajagot „olu" eenest un to sem siles pabàst. Ja sirgi slimojot, tad otru kuhtî wajagot eenest teka galwu, waj ta sarnas, gan tad tee tikschot weseli. Schi kehmoschanàs sche top nosaukta par „neschlawàm". Atrodas wehl daudz tahdu, kas scho negehligo eeradumu dzen.

Lai aitas nesprahgtu un buhtu weseligas, tad nepeezeeschami esot wajadzigs, no otra saimneeka aitam no peeres nozirpt wilnas, ar to tad trihs reises wajagot apreebt pascha aitai ap kaklu, tad wilnas kuschki sagrausdet pulwerî un to dot tad eedzert. Ja aita jehra neglabajot, tad wajagot nemt mihkstas maises gabalinu, ar to trihs reises aitai ap galwu apreebt un tad dot, lai to apehd. Ja tas nelihdzot, tad wajagot nozirpt jehram no peeres wilnas, to eewihstit maises gabalâ un tad to dot aitai, lai apehd — tad lihdzeschot. Lai raibi jehri buhtu, wajagot sirnu eebèrt zimdâ un tad to gultâ usglabat. Ja wehlas pahra jehru, tad jausmeklè diwas kopâ saauguschas bruhklenes un jadod, lai tahs aita apehd.

Pee sehschanas wajagot eewehrot to: Ja uhdens skaidrs, tad, lai ari nesin zik labs sehjas laiks buhtu, newajagot seht, bet ja uhdenî pamana masus kukainischus un ja uhdens baltgans isskatotees, tad bez kaweschanàs jasehj, waj lai leetus lihtu jeb sneegs snigtu. Kanepes sehjot janem sehklas maisinsch un jawelk trihs reises brauzamàm sakam zauri un tad jasehj, tad neweens swirbulis ne-eeschot kanepês. Sirnus sehjot janoleek sehklas maisa pret deenwideem, tad esot mihksti sirni. Pirmo reisi maisu klehtî welot, wajagot pret seemas pusi maisu nolikt, tad peles ne-ehdot. Tapat ari esot bedrê jeb pagrabâ kartupeli jabez. Wehl labak esot, kad peli nositot un to us kartupeleem usmetot. Ja tas nelihdzot, tad wajagot wezas pastalas sadedzinat un pelnus par kartupeleem iskaisit, tad neweena pelite ne-eeschot pee kartupeka.

Bindes deena jeb 21. marts jo eewehrojama deena. Bindes deenâ nedrihkstot neka mahjâ eewest. Ja malku waj schagarus eewedot, tad katrs malkas gabals un schagarinsch pahrwehrschotees par tschuhsku. Ja Bindes (Benediks) deenâ sehrmaulscha koka kuhjinu eeminot semê, tad pehz pahra stundam atradischot pee tahs saritinajuschos tschuhsku semê gulam. Bindes deenâ wajagot garkahts iskaptis tahdâ weetâ iskàrt, ko staigadams weenumèr warot redzet, tad tai gadâ neweenas tschuhskas neredzeschot. Preeksch saules lehkschanas Bindes deenâ wajagot lopu kuhtis isslauzit un mehslus pret seemas pusi issweest, tad muhsas (muschas) nedzihwojot kuhti. Ari gowim muguras wajagot noslauzit, tad wasaru neweena muhsa tahs neaistikschot.

Puhpolu swehtdeenâ jaunàm meitam wajagot u upi eet un nomasgatees, tad augot brangas, sahrtas, weseligas un skaistas meitas. Tai paschâ deenâ preeksch saules lehkschanas wajagot skaidas lasit, tad nahkoschâ gadâ daudz putninu useeschot.

Metenu deena ihsti linu audzinatajeem swariga. Preeksch saules lehkschanas wineem trihs reises no kalna janolaischas un pee ta jadzeed:

„Augat manim gari lini
Wirpulôs(i) greesdamees",

tad nahkoschâ gadâ gaidami gari un swarigi lini.

Ja maises kukulis pahrtruhzis, tad weena no ehdajeem drihz peetrùks jeb tuwejôs radôs gaidamas behres. Ja karaschu krahsnê laischot, karascha otradi apsweeschas, tad zepeja ilgi nedzihwos. Ja behrns, kamèr krista, raud, tad tahds drihz mirs. Ja tukschu schuhpuli schuhpo, tad behrns paleek rauduligs un teepigs. Kad gadu wezu behrnu isnes leetû, tad winsch dabû puhtainu gihmi, kas ihsti meitu mahtem jaeewehro. Maseem behrneem nagu nedrikst apgreest; ja apgreesch, tad behrns top nebehdigs. Ja pahr behrnu pahrkàpj jeb pahrlez — tas kawe behrna augschanu.

Ja kahda jaunawa kahdâ sehnâ eemihlejusès, bet sehns, resngalwis, neleekas par to ne sinot, tad meitenei wajagot nemt bulku un to trihs naktis pee kruhts turet; pehz tam, sehnam nesinot, wajagot no bulkas dot kahdu kumosu apèst, tad gan winsch meitu mihleschot. Ja bruhte pee laulaschanas usmin bruhtganam us kreisàs kahjas, tad schi zauru muhschu waldineeze, bet ja bruhtgans, tad otradi.

Ja swejot ejot sateek seeweeti pilnàm rokam, tad laime, ja tukschàm — nelaime.

lihdsekkus, ar noluhku, wehleschanas gadijumâ nobihdit pee malas winam nepatihkamas personas, turpretim isgahdat pagasta wezakâ weetu kandidatam, kursch atrodas wina aisrunâ.

1886. gada 9. julijâ islaisti likumi atspehko 1866. gada likumu 27. un zitus pantus, kurôs ir runa par muischu polizijas un muischu ihpaschneeku peedalischanos pagastu paschwaldibas leetâs. 1886. g. 9. julija likumu noluhks bij: nowêrst muischu ihpaschneeku eemaisischanos pagastu eekschejâs darischanâs. Kaut gan tahdi fakti, kâ nupat minetais, lihds schim bijuschi koti reti, tad tomêr, eewehrodams winôs pastahwoscho semneeku likumu aiskarschanu, es usskatu par sawu peenahkumu, semneeku leetu komisaru kungeem pawehlet, lai wini isskaidro pagastu waldem nelikumibu, kahda top isdarita zaur schahdu no muischu ihpaschneeku puses isdaritu eemaisischanos pagastu waldes lozekku wehleschanâs. Muischu ihpaschneekeem naw nekahdas teesibas, eejauktees pagastu amata wihru wehleschanâs".

Pernawas, Wilandes, Walkas un Werowas aprinki, kâ „Rusk. Inw." sino, tikschot no Wilnas kara apgabala atdaliti un peeskaititi Peterburgas kara apgabalam.

Jautajums, kâ apdroschinat muhsu upes brauzeju dsihwibu pret breesmam, kâ awises sino, esot ministrijâ eekustinats. Lihdsekkus tam noluhkam domajot eewâkt no nodokkeem, kurus uslikschot upes kugoschanai.

Wahzu koloniju skolâs, kâ awises sino, esot nolemts, turpmak eewest Kreewu mahzibas walodu.

Aprinku preekschneekeem un ziteem eerednеem, kâ „Now. Wr." sino, usdots, lai par katru gadijumu, kur uf laukeem isdara spekulazijas ar labibas raschojumeem, tuhlit pasinotu gubernas waldei, kura wainigos nekawejotees sauks pee atbildibas.

Jaunselgawâ tiklab pilsehtas waldê, kâ ari pilsehtas weetneeku sapulzês, kâ „K. G. A." sino, uf eekschleetu ministra pawehli, turpmak jaleeto weenigi Kreewu waloda.

Slokas meerteesneschu schdeklis pa wasaras laiku, kâ „R. W." sino, tikschot pahrzelts uf Dubulteem.

Rigas, Jelgawas, Bauskas, Kuldigas, Aisputes un Tukumas pilsehtu apgabalu draudschu pahrwaldê, kâ „Now. Wr." sino, drihsumâ eewedischot pahrgrosibas. Preekschlikums schini leetâ esot jau eesneegts ministru padomei.

Peterburgas skolotaju seminarâ top dibinatas trihs brihwweetas tahdam personam, kuras apnemtos, kad mahzibas beigtas, wismasakais 4 gadus kalpot Baltijas gubernâs.

Skoleneem un winu pawadoneem nahkotnê, pehz zelu ministra pawehles, uf wiseem dselsszeleem eerihkoschot sewischkus wagonus. Schis solis sperts tadêt, ka ministrijâ eenahkuschas schehloschanas par to, ka it sewischki skolneezem ne reti dselsszela wagonôs jasehdot kopâ ar nepatihkameem zilwekeem.

b) **Original-sinojumi.**

No Pinkeneekeem. Mums nu reis pascheem ir sawa ugunsapdroschinaschanas beedriba! Preekschneeziba jau eezelta un ehkas ari notaksetas. 23. junijâ schi pate beedriba, Pinku dseedatajeem peedalotees, isrihkoja salumu bâlli uf Dambja krogus atmata, kaut gan programâs beedriba nemas nebij mineta. Weesu sanahza laba daka, bet tik bij jaschehlojas par daschâm nekahrtibam, kas sche notika. Dejas weetâ mehs dsihwojam kâ pa Egiptes tumsibu, jo apgaismoschanas truhka un mehness ari nespihdeja; us rihta pusi ganu puikas, tumsibu eewehrodami, par mums apschehlojâs un turpat, ahrpus platscha un wirs wehja atrodoschos skuju tschupu aisdedsinaja un tâ mums gaisnu apgahdaja. Lai gan muhs drusku duhmeem apkwehpinaja un drahnas skuju plehwem nonesa, bet tomêr bij gaischums. Beigâs diwi tika eewainoti, no kureem weens tagad atrodas Rigas slimnizâ. Tad nu galâ mums schee salumu swehtki gan neatnesa zereto jautribu, bet tik nepatikschanas. Kads veesis.

Wehl no Pinkeneekeem. Snapanu mahjas Ansim Amolam, 19. junija naktî no plawas nosaga sirgu, 60 rbl. wehrtibâ; gan ir meklets, bet wehl naw atrasts. Zinotajs.

No Saleneekeem. Swehtdeen, 30. junijâ sch. g. schejeenes Leekna krogâ bij isrihkots teatris un balle, kas bij deesgan wahji apmeklets. Israhde bij deesgan jauka, bet publika nekahrtigi uswedâs, tâ ka dascham isnahza peedausischanâs un nepatikschanas, jo daschi no publikas runaja teatra israhditajeem nepatihkamus wahrdus. A. B—te.

No Bilderlineem. Ik katram kristigam zilwekam peenahkas, pehz eespehjas, uskopt sawu aisgahjeju kapus un, tur wirsû usstahdot daschadas pukites, zaur to parahdit wehl sawu pehdejo mihlestibu teem, kas jau dus wehsâ semes mahminas klehpi. Bet muhsu draudsê, tikai daschus isnemot, kapu kopinas ir noauguschas salu sahli, ka gandris wairs to weetu newar pasit. Tâpat ari behrineekeem, pee kapsehtas atbrauzot, naw kur sawus kumelinus peesset. Behres gan buhtu wajadsigas, bet tahs jau naw no eesahkuma bijuschas, tadêt tagad deesgan puhlina, kamêr katru aisgahjuschu nones sawâ weetâ. Kahdus seschdesmits gadus atpakal, kad muhsu kapsehta tika eeswehtita, tad muhsu sentschi, weenprahtigi puhledamees, muhsu kapsehtai apraka grahwi apkârt un uszehla kreetnus wahrtus un swanu, bet tagad kapsehtas grahwis peegruwis un wahrti apgahsuschees un ari swana stabi gaida jau pehdejo brihdi. Ir deesgan schausmigi, usskatot winu nosuhnojumu un wahjumu. Redsams, ka mehs, Bilderneeki, peegreescham mas wehribas muhsu kapsehtai, jo to arweenu apmeklê ari newainigee lopini, tur noehsdami daschas pukites, ko pakalpalizeji esam raudadami dehstijuschi. Kahdus gadus atpakal uf muhsu kapsehtas nebija ir akas. Daudz sirsnigas pateizibas issakam Annai D. kundsei, kura wajadsigos sokus naw taupijuse un salasijuse tik daudz naudas, ka wareja jaunu aku ustaisit. Kahdu gadu atpakal dsirdejam, ka buhschot apkârt eet eewehleti amata wihri un lasit naudu, lai waretu muhsu kapsehtai jaunu sehtu aptaisit, bet schi preeka wehsts it ahtri apklusa un tika apklahta kuhtribas mahkoneem. — Mehs, Bilderneeki, daschi mehdsam saweem mihlulischeem astonas lihds desmit kapeikas dot, lai eet uf schenki un eedser pudeli alus, kas ir gan behdigs skats, redsot jaunus sehnus sawas dwehselites noslihzinam samaitajaschâ brandwinâ! Labak, mihkee tehwi un mahtes, tahs kapeikas, kuras nahk juhsu behrnu dwehselem par samaitaschanu, waretu atlikt kapsehtas uskopschanai un neaisbildinatees, ka nekas kapsehtâ naw glabats. Gan mehs buhtum preezigi, kad atrastos kahds jeb kahda, kas netaupitu atkal wajadsigus sokus, ka muhsu kapsehta tiktu uskopta, lai mehs nepaliktum zitâm draudsem par apsmeeklu. Zentisimees un mehginasim taisni, bes atrauschanâs, scho wajadsigo darbu eesâkt! A. Butte.

No Golgowskas. Scha gada „Lihgo" wakaru mehs deesgan lihgsmi pawadijam, newis krodsinâ, kâ to agraki mehdsa darit, bet tagad sapulzejamees pee kahda saimneeka, kursch scho wakaru par peeminu swineja tam, ka tas sawu mahju par dsimtu nopirzis pehz ilgeem un gruhteem gadeem. Tâ tad winsch, scho wakaru jo wairak pabalstidams, bij usaizinajis Blomes dseedatajus, kuri sawas Lihgo dseesmas noskandinaja it jautri birstalas malâ. Bet ar dseedaschanu ween nepeetika, bij ari eeradusschees Krapes akteeri, kuri sawâm lugam skatitajus gribeja pajautrinat un patihkamu eespaidu atstât skatitajeem. Israhde isdewâs ne wisai apmeerinoschi. —lv—

No Budenbrokas. Waram preezatees, ka rudsi schogad labi isdewuschees. Ahbolinsch naw tik labi audsis, kâ pagahjuschâ gadâ. Wasaras sehja apmeerinoscha. Sahle plawâs leekâs buht deesgan beesa. Semkopibas darbi schogad wisi eewelkas rudenî. Dahrsa augti apsola bagatu raschu. — Lihgo swehtki pee mums isdewâs brangi. Gajzemneeks.

No Keegeleescheem (Rubenes dr.). Preeksch kahdeem 8 gadeem sche notika beeschi leeliskas krogus plehschanâs; ari sahdsibas notika beeschaki. Pateizotees zeen. uradnika kgam par wina puhlineem, wisas schihs nebuhschanas apklususchas. — Rubenes wihru koris aislidojis sapnu walsti, it kâ gribetu atdusetees uf saweem gruhti eemantoteem laureem. Tikai pagahjuschâ gadâ, Zehsu isstahdê, peedalijâs pee tureenes isrihkojumeem. Keegelu jaukts koris isgahjuscho wasaru Pahpen muischâ un Keegelu pagasta skolâ isrihkoja balles. — Maja mehnesi Rubenes draudses skolotajam un ta rentineekam nosaga sirgus. Taî naktî leetus un pehrkons bij stiprs un sirgi jauni. Sagli, newaredami tos jaht, noklususchi lihds Keegelu Wahrnas krogam, sirgus palaiduschi tureenes meschâ walâ. Gaisma ari pee tam jau bija leela. Tâ wineem nekas sche nebij laimejees. Neilgi atpakal Rubenes mahzitaja muischas kuhts jumtâ atrada 8 mahrz. smagu, koti stipru lauschamo stangu, kas laikam ir winu ihpaschums. —eeks.

No Ahrlawas (Talsu aprinki). Daudz gadi aistezejuschi, kur muhsu dseedataju koris saldâ meegâ snaudis un no sewis nelikâs neko dsirdet; bet tagad israhdas, ka tas grib mostees, jo 24. junijâ sch. g. isrihkoja tuwejâ preeschu mescha jaukajâ upes lihzi dseedaschanas swehtkus sem M. kga wadibas, pee kura wareja peedalitees tik no dseedatajeem usaizinati weesi. Wairak dseesminas tika nodseedatas un krehslai metotees mahksligas ugunis nodedsinatas, tâ ka wakaru koti omuligi pawadija. Dseedataji gan mas bija sapulzejuschees, bet dseedaschana zitadi peeteekoschi weizâs. Wehletos, ka wairak dseedataji peedalitos un koris atkal no jauna sakotu un ari kahdus atklahtus swehtkus isrihkotu, kas atturetu no zitâm jautribam, kuras jaunekkeem kaitigas. Veesis.

No Nurmuischeem. Junija mehnescha 20. deenâ, ap pulksten 6 wakarâ, iszehlâs ugunsgrêks schejeenes Odres Ehwuschu mahjâs un pahrwehrta pelnu kopinâ wisas ehkas, isnemot rijas un diwas masakas ehkas. Saudejums koti leels, jo drehbes, ehdamleetas un labiba sadega un to drusku, ko iwehl isglahba, pa dakai nosaga. Ehwuschu saimneeks bija kahds no pagasta turigakajeem, bet ari zentigakajeem saimneekeem; tagad, zaur liktena lehmumu, winsch gandrîs wisu pasaudeja, tadêt gan katram wajadsetu kahdu artawinu winam seedot. — Kâ rahdas, garnadschi, kuri bija kahdu laiku meeru metuschi, ar jo leelaku uszihtibu sahk sawam tumschajam amatam kalpot. Tâ junija mehnescha beigâs tapa Strasdes Kampar saimneekam sirgs no ganibam nosagts. Tamlihdsigas sahdsibas apkahrtnê alasch dsirdamas. Zajumneeks.

No Kiremezes, Nowgorodas gub. Kiremezes zeems atrodas 35 werstes no Nowgorodas, blakus Nowgorodas dselsszekam, un sastahw no 29 mahju ihpaschneekeem. Kiremezes zeemu Latweeschi sahka apdsihwot 1878. g. Koku preeksch ehku buhwes uf paschu grunts neatrodas, isnemot malkas kokus, wiswairak sihkus kruhminus. Preeksch buhwes materiala dewa no krona mescha katram mahju ihpaschneekam 75 egles. Seme wiswairak ir koti akminaina grunts; akminu koti daudz. Seme teek apstrahdata wiswairak ar wezmodes arkleem un wispahrigi pehz wezâm eerascham. Labibas rascha, zaurzaurim nemot, wideja. Semes uf ik katra wihreescha ir 5½ desetinas un teek maksata uf ispirkschanu (dsimtu); jamaksâ 42 k. par gadu no katras desetinas lihds 40 gadeem. Par schejeeni stahsta, ka senak, preeksch kahdeem 100 gadeem, te bijis koti leels meschs, kur swehri un laupitaji mituschi. No Kreeweem daschi atradâs, kas bij paschi redsejuschi, kahda schejeene bijuse un ka zaur uguni tikuse nopostita. Purwaju ari atrodas deesgan, ihpaschi pa krona mescheem, kur katru gadu tagad teek sausinaschana turpinata. — Ruhpneezibas sinâ naw wehl nekahdi koti sperti. Us preekschu zerams, ka schejeeneeschi sahks ari ar dahrskopibu nodarbotees. Jautribas ari teek pa retam isrihkotas, kur wiswairak dej un ari rotalâ. Reibinoschi dsehreeni lihds schim sche wehl naw pahrleezigâ mehrâ leetoti. Dseedaschanâ schejeenes jaunekši un jaunawas ir daudzreis sazentuschees, bet lihds schim mas sekmes bijis. Waina meklejama tani apstakli, ka naw neweena, kas deesgan gruhto darbu usnemtos un prastu wadit. Par jauno paaudsi teek mas gahdats; peeteek, ja eemahza behrnu mahzibu, ka war tikt eeskaititi peeauguschu kahrtâ. J. P.

Wehl no Kiremezes, Nowg. gub. Rudsi schogad pa schejeeni un apkahrtni sola peeteekoschu plauju. Lihds schim naw nekahdi maitati. Wasaraja, dehl leelâ sausuma, panihka. Tagad, no 23. junija sahkot, leetus peeteekoschi lihst. Zerams, ka ari wasaraja nu atspirgs. No 20. uf 21. junija bija it branga pastipra salna, bet drupam naw kaitejuse. Seena eewahkschana wispahrigi sahkâs no 25. junija, bet ja leetus nepeestahsees, tad eewahkschana buhs gruhta. — 23. junija wakarâ isrihkojam birstalâ „Lihgo" wakaru, bet sahkumu leetus isjauza; pehz tam leetus nostahjâs un deja tika it omuligi turpinata. — Schejeenes jaunawam buhtu eewehlams, kaut winas wairak eewehrotu paschu darinatas drehbes, kas isskatas deesgan koschi un peewilzigi. J. Pehrkons.

Ari pee mums atrodas puhschlotaji, sihlneeki un wahrdotaji, kas jau daschu labu nopuhschlojuschi un nowahrdojuschi pee kapa malas. Pasihstu kahdu weziti, kas man kaiminôs dsihwo un isdaudsinats kâ „wihwelu" wahrdotajs. Reis man gadijâs redset, kâ winsch strahdaja un ko ari zeen. lasitajeem pastahstischu. Wihrinsch noprasija, kahds sirgs, waj melns, balts, behrs u. t. t. Tad panehma swezi, to aisdedsa, uslika uf galdu un no galda atwilktnes isnehma ruhpigi satihtu aissaimiti. Wihkstulu attaisidams, wezits kaut ko bubinaja, ko nesapratu. Is wihkstola „wihwelu" wahrdotajs isnehma wezas schkiltawas, sasmuletu, bet ruhpigi salozitu un ar sawadâm nesaprotamâm sihmem aprakstitu papiru, bes ta wehl apalu swina bumbinu. Nu wezis eesahka murkschinat un krustus mest. No wahrdotaja neko nesapratu. Wehlak luhdsu wezischam, lai man pasaka schos wihwelu wahrdus, bet winsch to nedarija. Kahda weza sirmgalwe man kahdus wihwelu wahrdus pastahstija, ar kureem schahs nomiruschais wihrs „wihweles" dseedinajis, un kurus ari sche peemineschu:

„Wihweles, wihweles brauku,
Wihweles, wihweles dewin' juhdschu garumâ,
Wihweles schur, wihweles tur,
Wihwelu it nekur. Amen." † † †.

Schee wahrdi dewinas reisas janoskaita un pehz katras reisas trihs reisas janokrustas; ja to schâ pareisi isdara, tad sasliimuschais lops no „wihwelem" esot wesels.

Bes tam sche eeweetusês kahda norakstita grahmata, kas nesin no ka ir sarakstita. Schi grahmata top jo uszihtigi norakstita un klaht nesata. Grahmatâ ir noteikts, ka ik katram, kas to nes, nekahds laimums neusbruks. Tahda dsihwiba esot pret lodi un dunzi apdroschinata. Grahmata esot katru deenu reis zauri jalasa.

Ihsti Jaun-Peebalgâ pehdejâ laikâ bij eeweetusês „naudas rakschana". Gruhtôs naudas apstahkldos buhdami, daschi bij greesuschees pee paregeem, lai tee pastahstitu, kur nauda atrodama. Schee glaunee tehwini sinams ari naw leedsigi, par labu samaksu pamelot, kur nauda atrodama aprakta no „kara" un „mehra" laikeem. B. zeematâ ari kahds saimneeks bij pee kahdas pareges rudenî apjautajees, waj newarot schim naudas pastahstit. Parege ari, slinka nebuhdama, pateiz ka nauda turpat netahlu no mahjas, olnizas malâ, pee ahbeles, esot aprakta, bet newajagot deenu, bet nakti rakt. Nabaga wihrs ari bij tuhlin otrâ naktî eeradees pee darba un godigi sawu apsehto rudsu lauku ispostijis. Sinams, ka naudas ne kapeikas neatrâda un ari nahkoschâ gadâ sobeem darba peetruhka. Neween schis, bet wehl wairaki ir mehginajuschi, pehz naudas rakt; protams, ka wisi sweedrus par welti lehjuschi. Zik man sinams, atrodas astonas naudas bedres. Leelakâ un eewehrojamakâ naudas bedre atrodas pee Jehkaba skolas. Razeji wispirms atduhruschees uf akminu krahschmatas, kas jo leelaku zeribu dewuse uf mantas atraschanu. Pehz akminu notihrischanas, tâ ap trihs pehdi dsilumâ, atraduschi zilweku kaulus un pee teem kahdus wezus naudas gabalus, kuri atrodas Jaun-Peebalgas mahzitaja rokâ. Otra naudas bedre atrodas Lukstôs uf Gaujas mahmulinas krasta. Sche razeji pehdigi atduhruschees uf leela akmina, tâ ka wairs naw bijis eespehjams tahlak rakt. Zitas atrodas meschôs un weena pat istabâ sem krahsns.

Atrodas ari wezas mahminas, kas „garinus" mehds ar swaigas gatas kumosinu un mihkstu alutinu pameelot.

Peektas jeb peektdeenas wakarôs ari neteek wehrpts, lai peles dsiju nesakapatu. —ķis.

Waj zilwekam eespehjams, sasinatees ar kahdu zitu pasauli?

„Kas ta par zitu pasauli? Waj raduschees jau tik pahrgudri kaudis, kas gribês sasinatees ar mironu walsti?" tâ warbût daschs labs domâs, islasijis augschejo wirsrakstu. Kas tâ domatu, tam par to neweretu launotees; mehs esam paraduschi runat tikai par sawu paschu semi, kuru nosauzam par pasauli, un tad par „winu" pasauli, kurâ domajamees sawâ laikâ satikt sawus aisgahjuschos mihlos peederigos. Bet ka wehl waretu buht zita kahda pasaule, to daudzi ne domat nedomâ! Un tomêr mums wakarôs wajaga tik azis pazelt uf augschu un miljoneem „zitu pasaulu" mums laipni pretim smaida! Schihs pasaules mehs nosauzam par swaigsnem.

„Kas ta nu par neekoschanos! Pasaule ir pasaule un swaigsnes paleek swaigsnes!" tâ zits kahds netizigais warbût domâs. Tomêr taisniba ir un paleek, ka katrai no tahm milijonâm, tik jauki spulgoschâm swaigsnitem tahdas pat teesibas, ka to nosauz par pasauli, kâ muhsu semei, kuru apdsihwojam. Pa leelakai dakai schahs swaigsnes ir tik besgaligi leelakas par wisu muhsu pasauli, ka mehs pateesi to waram usskatit par leelu godu, ja winas nekaunas, sawus spulgojoschus starus pee mums suhtit, jo muhsu seme pret winam ir gandrîs kâ uhdens pileens juhrâ!

Tâ tad mums ir neskaitamu „zitu pasauku", besgaligajâ debess plaschumâ. Dabas pehtneeki jau no seneem laikeem puhlejuschees, jel par tahm zitâm pasaulem, kas muhsu semei atrodas tuwaki, dabut kahdus jehdseenus. Wispirmâ rindâ nopuhlejâs gar mehnesi, kas muhsu semei atrodas wisturwaki. Nerimstoschi pehtijot, ir issinats, ka uf mehnescha naw neweena dsihwneeka. Waj sawâ laikâ tur kahdi bijuschi, kas to lai issina!

Swaigschnu pehtneeki ar to ween wehl naw apmeerinajuschees. Wini nerimstoschi gudro pehz lihdsekkeem, kâ wehl par zitâm, drusku attahlakâm pasaulem waretu dabut kahdas jehdseenus. Sawu ihpaschu wehribu wini pehdejâ laikâ peegreesuschi Mars'a swaigsnei.

Ir eewehrojams ir kahdas wezas kundses mantas iswehlejums, kura nesen Parisê nomira. Proti, schi kundse nowehlejuse 100,000 franku tam, kas isgudrotu kahdu lihdsekli, zaur ko buhtu eespehjams sasinatees ar zitu kahdu pasauli. Pirmâ laikâ par scho nelaikes nowehlejumu daudzi sobojâs, jo to eeskatija par gluschi ne-eespehjamu. Kaut ari sinibu wihreem ir laimejees, swaigschnu zelus kaut zik issinat, tâpat ari kahdus jehdseenus dabut par muhsu mehnesi un zitâm tuwakam swaigsnem, tomêr sasinatees ar kahdu zitu pasauli gan wehl neweenam naw bijis eespehjams.

Sihmejotees uf scho issolito godalgu atsauzees kahds Flamariona kgs. Winsch saka: „Mums pateesi daschi eemesli tizet, ka no Mars'a swaigsnes mums dod kahdas sihmes."

„Kas par sihmem? Waj tad uf Mars'a swaigsnes ari atrodas eedsihwneeki?" tâ daudzi sinkahrigi domâs. Nu, ja, dabas pehtneeki nahkuschi uf domam, ka te pateesi ari ir dsihwneeki. Bet kahdi tee ir, waj tahdi pat kâ uf muhsu semes, jeb zitadaki, kas to lai pasaka! Ka kahdas sihmes tiktu mums no tureenes dotas, uf tahm domam nahkuschi zaur to, ka wairak reisas uf Mars'a swaigsnes redseti gaischumi, kuri daschreis atspihdejuschi kâ trihs-, daschreis kâ tschetrstuhri. Swaigschnu pehtneeki schahdu parahdijumos nekahdi zitadi newar isskaidrotees; pehz dabas likumeem tahdas sihmes newarot parahditees, pat ari tad ne, ja uf schahs swaigsnes buhtu ugunswehmeju kalni. Noschehlojami tik esot, ka muhsu semi apklahjot koti beeschi padebesçi, tâ ka ne-esot eespehjams, Mars'a swaigsni nopeetni apluhkot un tâ schahs sawadâs sihmes ispehtit.

Schis pat Flamariona kgs beigâs issakâs, ka par nelaikes testamentu nemas tadêt newarot jokotees. Warot no nejauschi kahds isgudrot tahdu lihdsekli, ar kuru buhtu eespehjams, issinat, waj ari uf zitâm pasaulem atrodas dsihwi radijumi, jeb tikai uf muhsu semes. Un naw ari domajams, ka mihlais Deews, kas tiklab muhsu semi, kâ ari tahs neskaitamâs zitas pasaules radijis, muhsu semei weenu buhtu peeschkihris reto godu, ka to apdsihwo dsihwi radijumi. —eeks.

c) **Baltijas notikumi.**

Widsemes leelgruntneeku konsum-beedriba, kuras lihds schim bija tik Rigâ weikals, atwehruse lihdsigus weikalus ari Terbatâ un Pernawâ. Tagad wina apgahdà ari tihras Angleru sugas waiflas lopus.

Stukmanòs, kà „D. L." sino, nakti no peektdeenas us sestdeenu laundari uslaususchi nesen apraktà wezà grafa Medema sahrku, zeredami tur kahdus dahrgumus atrast. Laundari wehl ne-esot peenahkti.

Kursemes gubernâ pagastu saweenoschanas darbi wehl aisween teek turpinati. Kà „G. A." sino, pagastu skaits bijis:

		1. janwarî 1890 g.	1. junijâ 1891. g.
Doheles	aprinkî	88	52
Bauskas	„	54	28
Wentspils	„	27	17
Aisputes	„	79	56
Kuldigas	„	61	28
Grobinas	„	43	26
Jlukstes	„	69	49
Talsu	„	59	— nobeigti saween. darbi
Tukuma	„	67	42
Jaunjelgawas	„	48	48
		595	395

Jelgawneekeem, kà „T." no droschas puses dsirdejuse, drihsumâ gaidams kahds rets musikals baudijums. Kà sinams, tad no muhsu sentschu musikas rihkeem tik pat labi kà nekas naw usturejees lihds muhsu deenam. Mehs tikai sinam, ka weens no seno Latweeschu musikas rihkeem bijis kahds koklei waj zimbalim lihdsigs instruments, bet nesinams mums palizis, kahdas skanas muhsu sentehwi pratuschi iswilinat schahdam rihkam. Un tomèr Kursemê wehl dsihwo kahds tauteetis, kas ar mineto kokli, resp. zimbalu protot jo isweizigi rihkotees, kà tas sawâ laikâ ari Rigas Musikas Komisijâ tizis sinots. Minetà musikanta gimenê jau wairak paaudsês dehls no tehwa mahzijees spehlet us kokles muhsu sentschu musiku, sewischki dejas. Turpmak zeram wairak sinot par interesanto musikantu; schim brihscham lai peeteek ar aisrahdijumu, ka winsch drihsumâ atklahtâ konzertâ parahdisees Jelgawneekeem.

Jelgawas katolu basniza, kas usbuhweta 1643. gadâ, esot no apakschsemes uhdens ahdereem tik stipri sabojata, ka to, kà „R. Tgbl." sino, wajadseschot waj pat no jauna buhwet.

J. Arin-Duburs, kà „B. W." sino, dabujis no Jelgawas Latw. beedr. teatra komisijas sawâ laikâ issolito godalgu par wina sazeeto skatu lugu „Ehrglis un Sperbers." Luga tiks israhdita 30. augustâ tautas swehtkôs Jelgawâ.

Jurjanu Andreja kompozizija nahkoscheem Kursemes brihwlaischanas swehtkeem 30. augustâ Jelgawâ dabujuse 100 rbl. leelo godalgu.

Jgaunu IV. wispahrigee dseedaschanas swehtki noswineti tik dischen, ka wisi laikraksti raksta labas wehstis. „Post." par teem sinodams, starp zitu saka: „Swehtku nosihme bija swariga un leela un tee ari isdewàs jo jauki un dischen." Swehtkos peedalijuschees 140—150 dseed. un musikas kori ar kahdeem 2500 lozekleem; swehtkus apmeklejuschas kahdas 15,000 personas. Musikas koru sinâ schee swehtki bijuschi pahraki par Latweeschu III. wispahrigeem dseed. swehtkeem. Dseesmu karâ godalgas isspelnijuschees schahdi jaukti kori: Polli-Perekilas koris — 1. godalgu; Wilandes „Koita" beedribas koris — 2. un Jsaka koris 3. godalgu; no wihru koreem: Jorga koris — 1., Arukilas koris — 2. un Marijas Magdelenas koris — 3. godalgu. No musikas koreem ispelnijuschees godalgas: Jsaka koris — 1., Holsteres koris — 2. un Jewes koris — 3. goda algu.

d) **No zitàm Kreewijas pusem.**

Par Keisariskàs Augstibas Leelknasa Tronamantneeka zelojumu pa telegrafu peenahkuschas schahdas sinas:

Peterburgâ, 28. junijâ. Oficiela telegrama is Irkuzkas sino, ka 23. junijâ Zesarewitscham par godu pilsehtas namâ tapuse isrihkota leela dineja, pehz tam, 25. junija wakarâ Zesarewitschs apluhkojis lehgeri esoschos kara pulkus un peedalijees pee jaunà tilta eeswehtischanas par Angaras upi. Zesarewitschs pahrbrauza par tiltu us Wosnesenskas klosteri, pee kam atpakal brauzot tas apluhkoja selta masgatawas un museju, ap pulksten 8 bij dineja pee generalgubernatora, pehz kam pilsehta isrihkoja sposchas weesibas — beidsot Zesarewitschs nobrauza ar twaikoni pa Angaras upi us leju, pee kam, neluhkojotees us wehlo laiku, deesgan daudz beedribu un lauschu bij sapulzejuschees us pawadischanu.

Peterburgâ, 1. julijâ. Pee schihs deenas I. 5% eekschejà premiju aisnehmuma isloseschanas galwenakee winnesti krita us sekoscheem numureem:

200,000 rbl. us Ser. 18485 Nr. 6.
75,000 „ „ „ 3858 „ 31.
40,000 „ „ „ 1946 „ 29.
25,000 „ „ „ 2213 „ 49.

3 winnesti à 10,000 rbl. us Ser. 1674 Nr. 7, Ser. 8710 Nr. 39, Ser. 18549 Nr. 28.

5 winnesti à 8000 rbl. us Ser. 47 Nr. 50, Ser. 5373 Nr. 18, Ser. 10021 Nr. 8, Ser. 12169 Nr. 5, Ser. 13327 Nr. 17.

8 winnesti à 5000 rbl. us Ser. 1376 Nr. 17, Ser. 1894 Nr. 45, Ser. 8562 Nr. 29, Ser. 9083 Nr. 34, Ser. 12516 Nr. 31, Ser. 15013 Nr. 19, Ser. 15131 Nr. 15, Ser. 15605 Nr. 34.

20 winnesti à 1000 rbl. us Ser. 647 Nr. 42, Ser. 2385 Nr. 47, Ser. 3463 Nr. 50, Ser. 3659 Nr. 50, Ser. 4649 Nr. 5, Ser. 5261 Nr. 18, Ser. 6076 Nr. 37, Ser. 7015 Nr. 25, Ser. 7680 Nr. 32, Ser. 7760 Nr. 21, Ser. 8119 Nr. 15, Ser. 10236 Nr. 44, Ser. 10778 Nr. 34, Ser. 12604 Nr. 11, Ser. 12740 Nr. 42, Ser. 14307 Nr. 10, Ser. 15504 Nr. 33, Ser. 15679 Nr. 7, Ser. 17367 Nr. 43, Ser. 17721 Nr. 45.

Winnesti à 500 rbl. krita us sekoschàm biletem:

Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.
9901	43	4648	24	16966	9	2775	47	2768	10
1465	47	8941	39	6664	20	3834	7	10878	48
5374	49	5104	30	13646	7	4897	3	3541	4
13091	40	14580	27	1139	26	257	10	9097	2
18542	21	6867	44	8032	42	14923	20	1470	36
18048	29	11829	31	7943	13	8445	39	6252	23
10187	24	15353	39	18486	27	25	2	3417	27
11578	16	17928	49	10265	10	10466	47	938	20
5555	36	15063	13	2062	18	1206	28	7332	32
17877	7	8519	26	1998	8	5151	30	9354	6
17895	40	15659	22	17795	49	444	26	1242	35
17278	24	14020	34	7733	36	7484	14	17373	19
8724	40	2529	31	10412	23	14406	16	18869	16
14781	47	17787	13	15246	41	16942	35	14925	34
10461	27	2662	16	5471	12	17336	36	13178	2
19640	10	17840	19	12535	26	12650	12	8423	7
13624	35	4291	17	7024	2	60	32	14924	50
5703	46	9083	48	329	12	4764	29	1732	11
11112	41	18778	41	17208	40	14291	15	10688	48
16124	35	392	17	7312	21	14134	5	3910	47
1440	32	195	19	14697	32	12932	45	17177	21
12130	49	6722	37	11869	2	2633	20	16910	10
17300	32	3720	31	19894	50	9526	26	17691	46
7931	48	19138	35	14369	30	1903	34	6706	11
11894	28	11400	29	2340	38	19439	42	15715	22
11354	16	15345	25	16330	10	17690	1	5670	18
4830	7	12899	11	8794	30	14692	41	16479	36
11552	24	6927	45	6418	36	14129	27	10441	15
15568	23	9508	31	17309	31	18398	43	9870	33
10723	26	19268	45	5340	21	8470	35	12578	47
19895	23	3209	6	1883	10	14503	25	13973	13
17674	29	17053	30	11518	2	14799	37	5865	23
15212	14	14190	17	4757	2	18345	24	53	43
8143	40	2038	15	7012	41	7841	46	1284	33
4551	24	14903	25	12260	28	9642	44	5787	47
18101	13	18915	18	3293	22	7495	27	264	39
13664	28	5799	39	3021	31	8191	19	19502	42
13903	28	9508	14	10289	46	6264	19	956	49
9364	48	1758	1	18985	49	7214	47	13888	9
15748	14	4483	37	16686	37	11395	49	14007	21
3075	47	14311	26	13088	26	3321	33	14754	21
3541	32	12796	24	1377	14	16115	22	7861	10
13077	48	1462	45	4527	42	11598	48	6143	1
4771	17	14049	35	5890	17	10240	42	6695	42
9731	48	12072	32	2778	25	14728	14	14791	13
10087	23	1188	15	19925	19	7717	5	14508	41
8990	38	4285	8	7106	8	18968	46	11342	14
12887	36	2504	7	17344	31	6343	2	14935	48
9095	40	12846	36	19428	38	8765	13	18243	31
3171	50	10846	34	1009	25	16788	21	2007	30
8962	30	7927	33	11827	42	18883	36	11338	38
13916	44	8303	36	12550	16	12392	41	2154	44

Amortisetas tika sekoschàs 96 Serijas:

92, 282, 414, 531, 766, 789, 927, 1011, 1764, 1987, 2854, 2955, 3199, 3341, 3546, 3563, 3709, 3775, 3944, 3954, 3958, 4260, 4443, 4455, 5166, 5745, 5927, 6235, 6496, 6745, 6759, 6855, 7139, 7402, 7828, 7995, 8072, 8112, 8164, 8311, 8410, 8745, 8825, 8843, 9062, 9252, 9358, 9378, 10246, 10418, 10582, 11018, 11481, 11535, 11836, 11927, 12063, 12179, 12470, 12687, 12866, 12975, 13209, 13249, 13519, 13688, 14531, 14641, 14717, 14998, 15099, 15370, 15646, 15759, 15793, 15950, 16461, 16986, 17042, 17078, 17473, 17764, 17803, 18022, 18058, 18202, 18333, 18595, 19652, 18888, 19060, 19289, 19291, 19313, 19493, 19501.

Peterburgâ schim brihscham pastahwot 738 labdaribas eestahdes, kuràm katru gadu wajagot 7,600,000 r. usturam; no schahs summas nahk $2\frac{1}{2}$ milj. rbl. slimneeku nameem, $1\frac{1}{2}$ milj. rbl. wahrgulu nameem, $2\frac{1}{4}$ milj. rbl. patwerfmem un 1,137,000 r. skolam. Lauschu kehkeem un nakts patwerfmem isdodot wismasak.

Scha gada neisdewigàs plaufas ruhpes, kà „Pet. Wed." sino, bijuschas par eemeslu, ka labibas krahjumu pahrwaldibas sinâ useetas nekahrtibas. Lai turpmak schahdas nekahrtibas nowehrstu, tad eekschleetu ministrija sasaukschot ihpaschu komisiju, kura sastahdis nosazijumus par to, kà magasinas turamas kahrtibâ, kà ari par to, zik labibas magasinâs jatura.

Daudz sahlu lihdsekku, us eekschleetu ministra nolehmumu, turpmak wairs nedabuschot pirkt apteeku pretschu pahrdotawâs, bet weenigi tikai apteekâs.

Parises ugunsdsehseju komandants eeradees scho otrdeen Peterburgâ. Ugunsdsehseju palkawneekam Paskinam usdots, Franzijas weesus eepasihstinat ar Peterburgu un winas uguns apsargaschanas lihdsekleem.

Gewehrojams selta suhtisums, kà „B. A." sino, 28. junijâ atkal no ahrsemem 4 dselszeku wagonôs atnahzis Peterburgâ.

Wispahreju Kreewijas semkopju, tirgotaju, ruhpneeku, dsirnawneeku un dselszeku weetneeku saeimu, kà „R. W." sino, drihsumâ sasaukschot Peterburgâ.

No Kreewijas us Persiju nesen iswests 300 pudi sudraba, schkilâs, pawisam 270,000 rbl. wehrtibâ. No scha sudraba kalschot Persijas naudu.

Warschawa. Jsgahjuschâ numurâ bija sinots, ka grafs Platers pee Sokolkeem dselszeka wagonâ atrasts nogalinats. Leetu no teesas puses ismeklejot panàkts, ka winsch naw wis no slepkawam nogalinats, bet miris sirdstreekâ.

Maskawâ, uhdens wadus eerokot, seme usbrukuse 4 strahdneekeem, no kureem tikai weens iswilkts dsihws is semes ahrâ.

Keisariskas Kreewu tekniskas beedribas Maskawas nodala muhs luhdz, lai usnemtum sekoscho issinojumu: Schi beedriba, sagatawodamàs, lai nahkoschu ruden atklahtu Maskawâ isstahdi preeksch ugunsdroschàm eetaisem un lihdsekleem pret ugunsgrehkeem, tagad nodomajuse, isstahdit ari tahdas ehkas, kas pret uguni droschas. Sinadama, ka daudz weetâs Kreewijâ pagatawotas daschadas ugunsdroschas ehkas, sinadama, ka daudzas eestahdes un personas jau sekmigi nopuhlejas, tahlak isstrahdami un isplatidami schahdas ehkas, Keisariskas Kreewu tekniskas beedribas Maskawas nodala greeschas pee wisàm schahdàm eestahdem un personàm, luhgdama, lai nahktu Beedribai paligâ, ugunsdroschu istabu buhweschanas leetu isstahdi Maskawâ weizinat. Schahdu palidsibu war loti daschejadi sneegt, wajadsetu tikai paruhpetees, wispahrigi derigu leetu weizinat. Naw wajadsigs, wehl daudz par to runat, zik nepezeeschami wajadsigs, kopigi strahdat pret ugunsgrehkeem, kas ir tautas labklahjibas postitaji, kà ari par to, zik loti swariga buhtu schahda darbiba paschu tehwijâ. Pehz profesora N. A. Kablukowa sastahdijuma 1885. g. zaur ugunsgrehkeem wuhsu tehwijâ notika saudejumu ap 100 milj. rbl., kas ir $1\frac{1}{2}$ reis leelaka par wiseem semes nodokleem jeb 3 reis leelaka nekà scho nodokku paradi. Luhdsam, lai katru wehstuli suhtitu us schahdu adresi: „Въ Бюро противопожарной выставки, Универсальная выставка, на Садовой въ Москвѣ."

Koslowâ miltu zena, kà „Pet. Wed." sino, krituse us 1 rbl. 8 kap. pudâ un maises zena us $2\frac{1}{2}$ kap. mahrz. Kahds labdarigs zilweks kahdâ maises zeptuwê gahdajis par to, ka te nabaga laudis maisi war dabut par $1\frac{1}{2}$ kap. mahrz.

Miltu zenas Pensâ, kà no tureenes sino, krituschas us 1 rbl. pudâ; pelnas kahrigee tirgotaji pehdejâ laikâ zenu bij usdsinuschi lihds 1 rbl. 50 kap. pudâ.

Aisgahsesi us Ameriku no Odesas katru deenu pa 10 familijam iszelojot; zelâ wini aisnemot Berlini, kur teem isdalot apgehrba gabalus un naudu.

No Rigas.

Augstà ekselenze justizministris Manaseïn kungs, isgahjuscho sestdeen no Rigas aisbrauza us kahdu Seemeljuhras peldetawu.

Slepenpadomneeks Dr. med. Teodors Hugenbergers isgahjuscho sestdeen nomiris Majorôs.

Lasmanis Jannus kgs, Balderajâ, pagahjuscho swehtdeen noswinejis sawus 50-gadu amatu swehtkus.

Luzawas falâ uszelto kareiwju peeminekli swinigi atklahschot 19. julijâ.

Latw. sahtibas beedribas „Auseklis" statutus apstiprinajis eekschleetu ministris 17. majâ sch. g.

Maise no nemaltas labibas schinis deenâs eesahkta zept Peterburgas twaikmaiseszeptuwê sem inscheneera teknologa A. A. Golowina wadibas. Scham noluhkam atnahkuschas maschinas no ahrsemem, ar kuru palidsibu zer paspèt, no labibas atschkirt wisas tahs dalas, kas zilwekam neder usturam. Pirmee mehginajumi isdewuschees loti apmeerinajoschi; zeptà maise esot weegli sagremojama, sahtiga un garschiga.

Scho treschdeen, pehz pahra loti karstàm deenam, pret wakaru usnahza pahr Rigu bahrgs pehrkona gaiss, pawadits leetus gahseeneem, tà ka eelas ihsâ laikâ bija uhdeni pahrpluhstas. Wisas debesis laistijàs tihri baltâs ugunis. Lihds ar to stipri peetwihkuschais gaiss manami atwehsinajàs un wisa radiba swabadaki uselpoja. Waj stiprais leetus ari laukeem kaitejis, wehl naw sinams, bet dascha seena kaudse gan buhs tikuse aislihdeta.

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. Usdodu man ustizetas pilsehtas polizijas eerehdneem par paraugu un eewehroschanu zelu ministra zirkularu no 29. marta sem Nr. 2683, kas laists pasascheereem, kuri brauz ar twaikoneem. „Lai pasascheerus peewilktu tikdaudz, zik ween eespehjams, ne reti noteek, ka twaikonu wadoni zenschas panàkt zitus twaikonus, kuri jau agrak isbraukuschi, bes ka tee eewehrotu signalu nolikumus waj ruhpetos par droschibu. Eewehrot: 1) ka schahda panahkschana saistita ar breesmam preeksch pasascheereem un winu mantibas un 2) ka schahdu pretlikumigu rihkoschanos twaikonu wadoni isdara ahrpus upes polizijas rajona, kadèl to nowèrst naw eespehjams un spert likumigus solus dehl ismekleschanas deesgan gruht — zelu ministra kungs greeschas pee pasascheeru kgeem, lai, kà par pabalstu upes polizijai, par katru schahdu atgadijumu eerakstitu suhdsibas grahmatâ un pirmâ peestatnes weetâ to daritu sinamu upes polizijai. Lihdsas ar to suhdsetajeem top darits sinams, ka wini ar zitazijam us personigu stahdischanos preekschâ pee leetas ismekleschanam no zelu ministerijas eestahschu puses netaps apgruhtinati un ka suhdsetaja dsihwes weeta protokolôs waj suhdsibu grahmatâ wajadsiga tikai tam atgadijumam usdot, ka kahdu reis rastos wajadsiba ar wineem sarakstitees par protokolâ waj suhdsibu grahmatâ usdoteem apstahkleem." — Usdodu polizijas rentmeistra kungam sanemt man zaur Hafferberga kgu no apdroschinaschanas beedribam: I. Kreewu, Maskawas, Nadeschdas un Komerza beedribas par labu ugunsdsehsajeem par kreetnu rihkoschanos pee ugunsgrehka us Lihbeka salas nodotos 100 rbl. un eerakstit tos pee eenehmumeem.

Sahdsiba. 25. junijâ, Jesus basnizas eelâ sem Nr. 21, tirgona Salmana Neumarka dsihwoklî zaur wakeju logu isdarita kungu un dahmu garderobes sahdsiba 193 rbl. wehrtibâ. Nowada usraugs Burnews, ar kahda slepenpolizijas nodalas agenta peepalidsibu, sagtàs mantas atradis, bet saglim laimejees ishègt. Dehl sagla sakerschanas sperti wajadsigee soli.

Nahwes atgadijumi. 24. junijâ ap pulksten 12 naktì semneeki Ernests Purinsch un Kahrlis Doms buhdami eereibuschi braukuschi ar laiwu pa Daugawu, pee kam tee peenahkuschi tik tuwu pee twaikona „Mobil", ka laiwa apgahsusees. Kahrlis Doms tapa iswilkts is uhdena, kamèr Ernests Purinsch noslihka; wina lihkis tapis atrasts tikai pehz kahdàm stundam. — 25. junijâ tapa glahbschanas eestahdei amatneeks Jahnis Helwigs nodots, kursch jau bija nomiris; us Rigas-Dinaburgas dselszeka winsch bij nokritis no wagona jumta. Kà ahrsts isteizees, tad nahwes zehlons bijis smadsenu satrizinaschana. — 26. junijâ Maskawas eelâ, pretim namam sem Nr. 29, Ebrejeeschu 2 gadus wezs sehns Abrams Anzels gribeja pahrskreet par tramwaja sleedem, kamèr patlaban tramwajs garam brauza, pee kam tas kluwa sem tramwaja riteneem un tapa nahwigi eewainots, kur tas, lihds winsch bij nowests slimnizâ, drihsi nomira. Protokols, kas pee schi atgadijuma tapis sastahdits, nodots pehz peederibas. — 29. junijâ, netahlu no zimenta fabrikas semneeks Jahnis Wilks lehzis laiwâ, pee kam tas misejis un eekritis uhdeni noslihzis. Wina lihki atrada otrâ deenâ. — 28. junijâ 8 gadus weza Ebrejeeschu meitene Lotte Smukewitsch isgahja no wezaku nama eedama us Krasta eelu Nr. 13, pee kam wina spehledama eekritusi uhdeni un noslihkusi. Winas lihkis drihs tapa iswilkts, bet kuru atdsihwinat israhdijàs wairs par ne-eespehjamu.

Paschnahwiba. 28. junijâ kahds nepasihstams zilweks, buhdams peedsehris, no Duntes muischas eelas eelehzis Daugawâ un noslihzis. Wina lihki drihsi pehz tam iswilka, bet wisi mehginajumi, to dabut atkal pee dsihwibas, palika bes sekmes.

Atrasts behrna lihkis. Naktì us 27. juniju pee Jelgawas wezàs schosejas, namâ sem Nr. 42/44 atejas weetu tihrijot tapa atrasts wihreeschu kahrtas jaunpeedsimuscha behrna lihkis ar sadragatu galwu. Lihkis nodots sekzijas kambarim — ismekleschana eesahkta.

Schandarma eewainoschana. 28. junijâ, Sasu laukâ pee dselszeka stazijas tur eeweetotais schandarmu apakschofizeers usaizinaja zunftes okladistu Augustu Milleri atkahptees no dselszeka dambja, pee kam pehdejais ar dunzi eewainoja schandarmu rokâ. Preekschismekleschanu isdara schandarmu polizijas pahrwaldes eerehdni.

Nahwe zaur neusmanigu apeeschanos ar eerotscheem. Sem usraksta „slepkawiba" „Mahjas Weesa" 26. numurâ tika raksits par atgadijumu, kur Suworowa eelâ sem Nr. 130 brahlu Kamarinu fabrikas sehtâ schihs fabrikas waktneeka Bumberga lihkis tapis atrasts. Tà ka pee lihka galwâ bij redsams eewainojums zaur schahweenu, bet schaujams rihks te klaht nebij atrodams, bij jadomà, ka notikuse slepkawiba. Bet isdarot ismeklejumus schajâ atgadijumâ, israhdijees, ka te notikuse nahwe zaur neusmanigu apeeschanos ar eerotscheem. Mahjas waktneeks no Kunga eelas nama Nr. 1, Wladislaws Grabowskis atnahza pee weetejà brahlu Kamarinu fabrikas nama puischa, kureem peebeedrojàs ari nelaikis Bumbergs. Wisi kopigi wini apluhkoja lihds

---

Lihdseklis pret influenzu.

Influenzi war nosaukt pateesi par „modes" slimibu. Negaidot un nedomajot ta parahdijàs un naw ne diwi gadi pagahjuschi, kur ta wisu pasauli apzelojuse un leelako eedsihwotaju daku peespeeduse, atsit winas waru. Tàpat kà daschi jaunàm modem kriht par upuri, tà ari influenza daudzus guldijuse nelaikâ sem salàm welenam. Pehdejâ laikâ ta stipri plosijàs Amerikâ un Sweedrijâ. Pat firmais walsts wihrs Gladstons Anglijâ ar to saslimis.

Kaut gan wehl scho baltdeen netrùkst jokotaju, kas par scho „modes putnu" smejas, tomèr ta nu reis ir un paleek slimiba, kura sawu waru parahda, zitadi weselu zilweku, ja ne wairak, tad us kahdàm deenam peespeesdama us slimibas gultas. Saprotams, ka tuhlit no pascha pirmà gala finibu wihri trina sobinus, lai apkarotu schahdu usmahzigu, neluhgtu weesi. Tomèr influenza lihdz schai paschai deenai wiseem scheem kareiwjeem lepni spihtejuse; wini to naw spehjuschi apkarot. Sawâ laikâ pat isplatijàs walodas, ka influenza esot tik sagatawotaja us daudz breesmigakeem ushruzejeem. Proti, daudzi gribeja apgalwot, ka pehz influenzas nahkschot koleers jeb pat mehris. Schahdas walodas, paldees Deewam, gan naw peepildijuschàs, bet influenza ari naw issuduse.

Bet ari muhsu sinibu wihri neapnikuschi puhlejuschees, kaldinat jaunus eerotschus, pehtit pehz sekmigàm sahlem pret scho sihwo eenaidneeku. Nupat laikraksti sino, ka profesoram Mosengeilam laimejees atrast sahles, kas loti derigas israhdijuschàs pee slimneekeem, kas saslimuschi influenzâ. Schahs jaunisgudrotàs sahles teek pagatawotas Rideka kimiskâ fabrikâ, Berlinê un nosauktas par „salipirinu". Profesors Mosengeils salipirinu ismehginajis pats pee sewis un daudzeem slimneekeem, kas israhdijuschàs par loti derigàm. Wehlejams buhtu, ka schis salipirins pateesi peepilditu tahs zeribas, ko no wina sagaida!

—neeks.

atnesto rewolweri un schahwa if ta seenâ, pee kam Grabowskis isdarija tik nelaimigu schahweenu, ka tas Bumbergi galwâ uf nahwi eewainoja.

Ugunsgrehki. 26. junijâ, ap pulksten 3 pehz pusdeenas Gertrudes eelâ sem Nr. 34, galdneeku darbnizâ, zaur neusmanigo apeeschanos ar uguni, ehweku skaidas bij aisdeguschâs. Mahjas eedsihwotaji nodsehsa uguni, eekam ugunsdsehsaji wehl bij peesteiguschees. — 27. junijâ, ap pulksten 2 pehz pusdeenas Romanowa eelâ sem Nr. 22 zaur aisdeguschamees skurstena kwehpeem ugunsgrehks iszehlâs. Peesteiguschees ugunsdsessaji uguni drihs nodsehsa. Saudejums usdots apmehram uf 200 rbl. — 28. junijâ ap pulksten 11 preeksch pusdeenas pee Bikerneeku eelas Petera Timma mahja sem Nr. 76 tapa no sibena trahpita un nodega lihds pamatam. Saudejums sneedsas uf 800 rbl. (R. P. P. A.)

Grahmatu galds.

Jaunisnahkuschas latwiskas grahmatas no 15. maja lihds 1. junija deenai pehz „Waldibas Wehstnescha":

Drawneeks, Tusena-Langenscheidta kreewu walodas mahzibu III. wehstule. Drukata pee Steffenhagena, Jelgawâ; 8nisku; 73—120 lapp. un 1 geografiska karte; 2000 eks.

Sem nelaimes krusta jeb nelaimigâs Kristinas dsihwes apraksts Hermana, II. daļa. Tulkojis J. A. Silbermans: drukats pee br. Busch; 8nisku, 68 lapp. 2000 eks.

J. Purapukes. Humoristigs stahsts. Rigâ, 1891. g., dr. pee M. Jakobsona, 8nisku, 68 lapp. 3000 eks. Maksâ 25 kap.

Jaunâs testamentes bibeles stahsti. Rigâ, dr. pee Steffenhagena, 8nisku, 172 lapp., 5000 eks.

Kristigâs basnizas liktenis. 2. isd. Rigâ, dr. pee M. Jakobsona, 8nisku, 32 lapp., 1000 eks.

Kuģneeziba.

Lihds 4. junijam Rigâ atnahkuschi 871 kuģis un isgahjuschi 814 kuģi.

Ij muhsu weesigâs sadsihwes.

„Pawasara beedriba."

Swehtdeen, 7. julijâ: isbraukums sakumôs uf Mangalmuischas parku. Nobrauks Rigâ no plosta tilta plkst. 9 rihtâ un peeturês zementfabrikâ, Sarkandaugawâ un Mihlgrahwî.

„Jonatana beedriba."

T. p. d., plkst. 5 p. p.: dahrsa balle.

„Baltijas wagonu fabr. ugunsdsehsejî."

T. p. d.: isbraukums sakumôs uf Buldursalu. Nobrauks no plosta tilta plkst. 9 r.

Walesas wehstules.

K. K. P. Nauda sanemta.
T. K. — N. Rakstu nepaihsinatu newaram isleetot.
S. K. — S. Waj no Juhsu apgabala pateesi naw neka derigaka ko sinot? Kapêz Juhs welti pasta naudu tehrejat, jo redsat, ka no Juhsu rakstteem lihds schim ne-esam neweena warejuschi isleetat. Sahkat nopeetnaki pee darba kertees, bet newis tik pawirschi!
Si. T. — M. Pateizamees par laipno apsolijumos, turpmak muhsu laikrakstu derigeem rakstteem pabalstit.
D. B. — K. Nahkoschâ numurâ. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 7. julijâ 1891. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Weyrichs.
„ „	„	2	„	Bernewitzs.
Gertrudes basnizâ	„	1/2 10	„	A. Walters.
Jesus basnizâ	„	2	„	Josephi.
Martin basnizâ	„	9	„	Taube.
Trihsweenibas basn.	„	1/2 9	„	Fromms.
Pawila basnizâ	„	1/2 9	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	1/2 9	„	Paukschens.

No ahrsemem.

Wahzija. Kara pulka preekschneeku aprindâs pehdejâ laikâ nopeetni apspreesch jautajumu par to, ka Wahzijas kara pulkôs wajadsetu eewest tikai diwu gadu ilgu deenesta laiku.

Sweedrija. Stokholmâ scho treschdeen pilsehta Frantschu kara kugu wirsneekeem par godu isrihkoja sposchus swehtkus, pee kam ahrleetu ministrs ussauza weselibas presidentam Karno un Frantschu suhtnis atkal kehninam Oskaram.

Austro-Ungarija. Wisa Eiropa runâ tikai meera walodu, un tomêr klusumâ katra walsts sagatawojas uf karu, tadêl ka neweena walsts otrai neustizas. Schi neustiziba pastâw pat starp wisleelakajâm meera walodas wilzejam, proti, starp Wahziju, Austro-Ungariju un Italiju, kureas nupat no jauna beebrojuschâs, lai usturetu „meeru" Eiropâ, kaut gan katra no winâm, apbrunojusês, gaida tik, eerotscheem scho „meeru" usturet! Schahds apbrunotais meers aprihj katru gadu milsigus kapitalus! Tadêl kahds sinotajs if Wihnes dod padomu, lai schahs nupat no jauna ar meera noluhku sabeedrojuschâs walstis ari nopeetni gahdatu par to, ka meers pateesi Eiropâ teek nodibinatas un ka walstis sahktu weena otrai wairak ustizetees un beigâs — atbrunotos, zaur ko miljoneem katru gadu aistaupitu. Bet schahda waloda ir tik jauka wehleschanâs! Katra walsts pehdejâ laikâ wehl jo wairak tehrpjas „meera" brunâs. Zetas tik jautajums, zik ilgi Eiropa spehs usturet schahdu apbrunotu meeru!

Franzija. No Parises sino, ka Kreewijas wehstneeks peedsihwojis tureenes zirkû loti retu goda parahdijumu. Weeta, kur wehstneeks mehds sehdet, bija isgresnota Kreewijas un Franzijas krahsam. Tiklids wehstneeks parahdijâs zirkû, kad musika spehleja Kreewu walsts himnu. No ta redsams, zik draudsigu prahtu Frantschi tura uf Kreewiju.

— Scho pirmdeen, swinigi Parisê atklahjot kahdu weetu, kuru nosauz par „Awni de la republik", kur ari presidents Karno peedalijâs, kahds tehwinsch tuwojâs wina kareetei un isschahwa peezas reisas if rewolwera gaisâ. Tehwinu apzeetinaja un tas israhdijâs par traku. Tauta presidentu apsweiza skalâm gawilem wisâ zekâ, kur winsch brauza.

Anglija. Wahzijas keisaru pahris scho pirmdeen apzeemoja ari markisu Salisberi Helfildâ. Tai paschâ deenâ winsch atwadijâs no kehnineenes un wakarâ aizsteloja uf Edinburgu. Pee Salisberi'a Wahzu keisaram par godu bija isrihkots goda meelasts, pee kura peedalijas ari Frantschu suhtnis.

— Keisars Wilhelms, sawu weesojumos Anglijâ beidsis, ar kuģi „Hohenzollern" scho otrdeen aizseloja uf Norwegiju.

Serbijas jaunais karalis Aleksandrs wispirms apzeemos Kreewu Keisaru un tad wehlak ari Austro-Ungarijas keisaru Franzi Josefu. Kâ if Wihnes sino, tad schinis deenâs Serbijas waldiba peeprasijuse pee keisara Franza Josefa, waj winam buhtu pa prahtam, ja jaunais karalis winu apmeklê. Keisars Franzs Josefs atbildejis loti laipni, ka winam apzeemojums buhschot pa prahtam. Jauno karali pawadischot pawaldonis Ristitschs un ministru preekschneeks Pasitschs.

Palestina. Bija ispauduschâs walodas, ka Jerusalemê pehdejâ laikâ katru deenu atzelojot lihds 300 Schihdu familiju un ka Jerusalemê iszehluschâs lipigas slimibas un bads. Tagad awise „Jewisch Kronik" sino, ka Turku waldiba atlaujot weenigi Schihdu swehtzelotajeem iskâpt Jafâ un Beirutâ malâ un ka wineem pehz sinama laika Jerusaleme atkal jaatstâj.

Telegramas.

Peterburgâ, 4. julijâ. Winu Keisariskâs Majestates wakar bija Parkalandê. — Justizministrijâ, kâ laikraksti sino, zeeschi noteikts, ka tee swehrinato adwokatu paligi, kas no Schihdeem pahrgahjuschi kristito tizibâ, tikai pehz trim gadeem sahk baudit tahdas pat teesibas, kâ winu kristitee beedri.

Maskawâ, 4. julijâ. Pareistizigo misionaru saeimâ tika atsits, ka winu darbibai leekot schkehrschlus zelâ raskolniku tizibas schkiras peekriteji, it sewischki Austrijas maldigâs tizibas mahzibas wiltus preesteri, kuri ne tikai paschi issargotees, dot kahdus tuwakus isskaidrojumus par sawu tizibas mahzibu, bet aisleedsot ari raskolnikeem peedalitees pee sarunam par tizibas leetam, peedraudedami, winus apkraut lahsteem un isslêgt if draudses; tahlak ari bagatee raskolniki luhkojot pareistizigo misionaru panahkumus masinat. Eewehrojot to, ka scho launumu newareschot nowêrst, prahtigi pahrleezinot, saeima nospreeda, luhgt waldibu, lai wina sneegtu palidsibu. Eewehrojot ari, ka misionareem gruhti, daschreis pat neteek atlauts, apmeklet fabrikas, kas atrodas apgabalôs, kur raskola tizibneeki, tad fabriku usraugeem lai pawehlot, ka lai misionareem nahktu paligâ, ja wini minetâs fabrikâs wehletos isrihkot atklahtas sarunas par tizibas leetam.

Parisê, 16. (4.) julijâ. Tautas weetneeku nams peenehma, ka muita par eewedamo netihrito un tihrito petroleju nemama 18 lihds 23 frauku.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.
Дозволено цензурою. — Рига, 5 іюля 1891 г.

Sludinajumi.

Kahda partija
gehrmanu wilna
ir dabujama pee **A. Wünsch**, Schkuhnu eelâ Nr. 18, Rigâ, zimdu weikalâ.

Labi ustureta
gehpela retaise
ir par peenemigu zenu **pahrdodama Pahrdaugawâ, Dinamindes eelâ Nr. 45.** 1

Schujmaschinas
islabo sem galwoschanas un pahrdod masleetotas schujmaschinas, Mahldern eelâ Nr. 2, mekanikis M. Ruttakas. 2

Stipri un lehti
teek wisi preekschmeti no stikla, porzelana, fajangfa, mahla, juhrputâm, marmora, malachita, silonkaula u. t. t. Peldu eelâ Nr. 17 (21), 2 tr. augstu **fakiteti.**

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ burtu leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujama schahda grahmata:

Kara-leelskungs
Eistakius.
Stahsts no teem laikeem, kad kristiti laudis tika wajati.
Latwiskâ walodâ pahrzehla
A. Leitans.
Treschâ pahrlabotâ druka.
Maksâ **30** kap.
Ernsts Plates.

Pawasara beedriba.
Swehtdeen, 7. julijâ 1891:
isbraukums sakumôs
uf
Mangalmuischas parku
ar twaikoni „Aktiv" un puschkotâm laiwam.
Spehles kareiwju musikas koris.
Dseedâs: Mangalu un Pawasara beedribas jaukti kori, Osolin un Eglit kk. wadibâ.
Nobrauks Rigâ no plosta tilta p. **9** rihtâ. Peetures pee zementfabrikas, Sarkandaugawâ un Mihlgrahwî. Atpakal brauks plkst. 9 wak.
Zenas: Teem kas peedalifees Rigâ un zementfabrikâ 60 kap., Sarkandaugawâ un Mihlgrahwî 50 kap., sakumu weetâ 30 kap., behrneem puszenas.
Biletes eepreekfch dabujamas Pahrdaugawâ, Kugu eelâ Nr. 48, pee Stahlman kga un Bolderajâ pee J. Legsdin kga, pascha mahjâ.
Otreis twaikonis atbrauks Sarkandaugawâ un pulkst. 1/2 1 pehz pusdeenas nobrauks un Mihlgrahwî peetures.
Preekschneeziba.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.
Fabrikas sihme.
Москва 1882. Одесса 1884. Харьковъ 1887. Симферополь 1888.
Selta un sudraba medalas.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.
Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu uf muhsu **rihsusterkeli,** kas pagatawota if wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêl mums eespehjams, ar katru eeksch-semes kâ ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschâm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsusterkele** ir uf wisâm isstahdem Kreewijâ ar augstakâm medalam tikuse apbalwota.
Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahlu eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelâ Nr. 3.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Newska deega manufaktura
peedahwâ **loti labâ kwalitetâ, tik pat labu, kâ ahrsemes prezi un pee tam dandf lehtaki**
maschinu spolischu deegu,
melnu, baltu un krahsainu, wisôs numurôs,
tamborejamo deegu
if sawas **angrojas noguldítawas, Rigâ, Peldu eelâ Nr. 2,** un if wiswairakajâm leelakâm pahrdotawâm Baltijâ.
Seelig un Meyer,
general-agenti.

Manâ grahmatu un bilschu drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujamas
Jaunàs Widsemes
Dseesmu grahmatas
wisadôs eesehjumôs.
Ernsts Plates.

Galwenais kokwilnas (bomwilnas) deedsinu, linu un wilnas dsiju krahjums
Rigâ, Kalku eelâ Nr. 19/33, pee
„Gulbja",
netahlu no rahtuscha.
Neatkarajotees no 4 Rigâ jaw pastahwoschâm manâm magasinam, es, lai istaptu sawam leelam pirzeju pulkam, peedahwaju sawu galweno **auschamo deedsinu krahjumu pee „Gulbja".** Tâ ka magasina preeksch 1890 91. gada apgahdata **loti leeleem pretschu krahjumeem** no wisteizamaka labuma, par wislehtakâm zenam, kâ neweenam zitam, zeru, ka mans leelais pirzeju pulks, nonahkuschi paschi manâ magasinâ, pahrleezinafees no pretschu labuma un no wehl nebijuschâm lehtam zenam.
Sawu pirzeju labâ es, ja wini to wehlas, galwoju par prezem un dodu feschus mehneschus laika pirkto pretschu atmainischanai.
Peedahwaju wislabakos **Anglu kokwilnas auschamos deedsinus** wisâs krahsâs par wissemakâm zenam, it fewischki **linu dsijas** if Jaroslawas, Maskawas un weetejâm fabrikam. **Jaroslawas dsijas** ir it fewischki labi pagatawotas pehz mana ihpascha eerahdijuma, no gareem, sihdam lihdsigeem linu pawedeeneem un dabujami neglidenâ un loti balinatâ isskatâ un weenigi tikai pee manis pa fabrikas zenam.
Wilnas dsijas preeksch auschanas dabujamas wiswisadâs sortês no 35 lihds 150 kap. mahrz., **zefira wilnas dsijas** preeksch isgresnoschanâs drahnam dabujamas wisâs krahsâs par 160 kap. mahrz. Bes tam wehl peedahwaju **seltainus un sudrabainus deedsinus,** tad ari **pubulainus deedsinus** wisjaunakâs modes krahsâs.
Wisas **wates** sortes, **krahsotas apzeekarn schnores, windes** un **pika drahtis** pascha isgatawojuma, atrodas krahjumâ un teek pahrdotas par leeluma zenam.
Bes tam wehl leelâ iswehlê dabujami **materiali preeksch adischanas** un **rokdarbeem,** kâ: **wisadi kokwilnas deegi sekem un preeksch ehkeleschanas, Anglu zefira wilna** u. t. t.
!!! Luhdsu eewehrot !!!
Audekli if wisadam fabrikam, it fewischki peedahwaju stipru un lehtu **Turku audekli** no 10 kap. un dahrgaki.
Teek pahrdoti ari **swejneeku tihkli un wadi, striki, deegi** un ziti peederumi preeksch swejneezibas.

Pirmà Kreewijas ugunsapdroschinaschanas beedriba,
dibinata **1827** Peterburgâ.
Pilnigi eemaksats pamat kapitals **4,000,000 rbl.**
Reserwes kapitali . . . . **3,000,000 rbl.**
General-agents: **R. John Hafferbergs,**
Rigâ Kungu eelâ Nr. 14.

Hallo, hallo, hallo!
Dahwineet tuhlit fawai kundsei pahrsteidsoscho dahwanu, jaunatrasto lehka aparatu, kursch Parises pasaules- un Wihnes semkopibas-isstahdês tika pahrdots baudf miljonu gabalôs.
Wehl nekad nebijis
ir schis aparats un der sekoscheem mehrkeem: 1 minutes laikâ ir eespehjams no peena waj krehjuma isgatawot sweestu un pusminutes laikâ putas, olu schaumi, olu groku u. t. t.
1 minutes laikâ war 1 kilo (ap 2 mahrzinam) kartupelu, sihpolu, gurku, rutku, rabzenu u. t. t., wisadus koku augļus un zitu pehz wehleschanâs, beesu jeb plahni misot kasit jeb sagreest.
Tahlak schis aparats ir leetojams kâ mikroflops: 400 reis winsch paleelina katru leetu, tâ tad ir leetojams pee ehdeenu un dsehreenu ismekleschanas.
Schahds aparats no nesadilstoscha metala ar isturigâm federem ir dabujamss pirkt par smeekla zenu:
1 rbl. 50 kap.
Schis nepeezeeschamais aparats tadehl, ka tik loti lehts, ir eewests leetoschanâ wisâs Wihnes un Parises familijâs, un weenigi tikai zaur manu sen pasihstamo firmu pret eepreekscheju samaksu teek issuhtits uf wisâm pasaules malam.
D. Klekner,
Wihnê. I., Pasta eelâ 20.
8

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujamas schahdas grahmatas:
Skaista Anna.
Latwiski pahrtulkojis P. Pruhs.
Maksâ 6 kap.
Skolasbehrnu katkismus.
jeb Mahrtina Lutera masais katkismus ar 5 peelikumeeem. Sarakstijis O. Platschs
Maksâ 12 kap.
Skolmeisteris un wina dehls.
jeb: Pee tezeschanas nepalihds tschaklam buht.
Maksâ 20 kap.
Skola preeksch kutscheereem.
Maksâ 10 kap.
Smukais brunenecks Ekberts.
Wezu laiku stahsts. Pahrtulkots no P. Pruhs
Maksâ 5 kap.
Ernsts Plates.

Dselszeku brauzeeni.

Rigas-Jelgawas dselszelsch.

Iseet no **Rigas II.:** 9 21 r., 1 40 pz. psd., 8 10 w. — Iseet no **Tornakalna:** 9 32 r., 1 53 pz. psd., 8 23 w. — Iseet no **Olaines:** 10 4 r., 2 24 pz. psd., 8 53 w. — Nonâk **Jelgawâ:** 10 38 r., 2 53 pz. p., 9 22 w. — Iseet no **Jelgawas:** 3 13 pz. p., 9 42 w. — Iseet no **Falzgrahwes:** 3 42 pz. p., 10 11 w. — Iseet no **Lipsteem:** 4 2 pz. p., 10 31 w. — Iseet no **Abguldes:** 4 21 pz. p., 10 50 w. — Iseet no **Behnes:** 4 47 pz. p., 11 14 w. — Iseet no **Auzes:** 5 11 pz. p., 11 36 w. — Iseet no **Renges:** 5 45 p. p., 12 10 n. — Iseet no **Moscheikeem,** Jelg. dsz.: 6 19 w., 12 43 n. — Nonâk **Moscheikôs,** Leep. dsz.: 6 23 w., 12 46 n.

Iseet no **Moscheikeem,** Leep. dsz.: 6 23 r., 8 22 w. — Iseet no **Moscheikeem,** Jelg. dsz.: 6 27 r., 8 26 w. — Iseet no **Renges:** 7 r., 8 59 w. — Iseet no **Auzes:** 7 35 r., 9 34 w. — Iseet no **Behnes:** 7 58 r., 9 57 w. — Iseet no **Abguldes:** 8 17 r., 10 17 w. — Iseet no **Lipsteem:** 8 36 r., 10 35 w. — Iseet no **Falzgrahwes:** 8 50 r. — Nonâk **Jelgawâ:** 9 16 r., 11 11 w. — Iseet no **Jelgawas:** 9 31 r., 3 53 pz. p., 11 26 w. — Iseet no **Olaines:** 10 2 r., 4 25 pz. p., 11 57 w. — Iseet no **Tornakalna:** 10 35 r., 4 58 pz. p., 12 30 n. — Nonâk **Rigâ II.:** 10 43 r., 5 6 pz. p., 12 38 n.

Rigas-Bolderajas dselszelsch.

Iseet no **Rigas:** 6 20 r., 12 15 pz. p., 4 25 pz. p., 7 50 w. — Iseet no **Bolderajas:** 7 10 r., 1 5 pz. p., 5 15 pz. p., 8 40 w. — Nonâk **Ostas dambî:** 7 15 r., 1 10 pz. p., 5 20 pz. p., 8 45 w.

Iseet no **Ostas dambja:** 7 38 r., 2 50 pz. p., 6 w., 10 28 w. — Iseet no **Bolderajas:** 7 45 r., 2 57 pz. p., 6 10 w., 10 35 w. — Nonâk **Rigâ:** 8 30 r., 3 45 pz. p., 6 55 w., 11 20 w.

Печатать разрѣшается. Рига, 5 іюля 1891 г. № 2678. Рижскій Полиціймейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.